

OREGON POSTEN

Arg. 1.

Portland, Oregon, Onsdagen den 2 Dec. 1908.

N:r 1.

Till Allmänheten. Allmänna nyheter.

Redan länge har behovet en självständig svensk veckotidning för staten Oregon varit erkänt bland svenskarne i denna stat, och då frågan om att bilda ett svenskt tidningsbolag i slutet af oktober månad började dryftas möttes förslaget med stort bifall.

Vid en förberedande möte, som hölls den 27 oktober, uttalade sig alla närvarande i favör deraf. Redan den 9 november hade aktieteckningen framskridit så långt, att man beslöt att inkorporera bolaget, The Swedish Publishing & Printing Company, enligt statens lagar. Till inkorporatorer utsågos F. W. Lonegren, Waldemar Lidell, Carl J. Renhard, Victor Brandt, Eric Helmer och C. M. Anderson. Vid ett följande möte, som hölls den 17 november, antogs konstitution och bilagor samt valdes sju direktörer för bolaget, nämligen Eric Helmer, Waldemar Lidell, Wm. Sunden, Samuel Holm, Carl J. Renhard, F. W. Lonegren och Alfred Anderson.

Som allmänheten möjligen torde önska att veta hvilka svenskar äro intresserade uti tidningsföretaget, nämna vi här deras namn och affärsförbindelser: Alfred Anderson, medlem af tryckerifirman Anderson & Duniway, C. G. Anderson af groceryfirman C. G. Anderson & Co., restaurangegaren C. M. Anderson, J. A. Bäckstrand, manager för Portland & Seattle Construction Co., Victor Brandt, egare af Oxford och Arminius hotell, Albert Broddie, manager Broddie Cabinet Works, kontraktören Emanuel Eastlund, E. E. Ericson, pres. Ericson Undertaking Co., groceryhandlaren Eric Helmer, fastighetshandlaren John W. Hawkins, banktjänstemannen Samuel Holm, skräddaren Oscar Hultquist, C. E. Johnson, mgr. Swedish Baking & Importing Co., E. C. Johnson, pres. Portland Seed Co., skohandlaren J. F. Johnson, svenske vice konsuln Wald. Lidell, urmakaren S. J. Lindquist, redaktör F. W. Lonegren, målaren Ernst Nelson, S. E. Rehnstrom, bokföreläsare vid Pacific Dock & Elevator Co., pastor Carl J. Renhard, pres. Oregon Swedish Colonization Co., Aug. Rosen, pres. Enterprise Mill Co., järnvaruhandlaren Sequest Bros., advokaten Wald. Seton, groceryhandlaren Skoog Bros., Wm. Sunden vid möbelfirman Gadsby & Sons, masseusen Miss Mathilda Syden, kontraktören A. E. Trogen, groceryhandlaren J. Wallgren, tidsningsmannen J. L. Wallin och fastighetshandlaren A. Vester. Dessa namn torde utgöra en tillräcklig borgen för tidningsföretagets framtida bestånd, och vi hafva nämnt dessa namn på det att allmänheten från början skall kunna hysa fullt förtroende för företaget.

OREGON POSTEN — detta namn har af flera anledningar valts såsom det mest lämpliga — träder icke inför allmänheten med några braskande löften. Den är afsedd att blifva ett organ för Oregons svenskar och skall med oväld söka behandla deras olika intressen. Den skall efter bästa förmåga försöka att blifva en föreningslänk emellan och skall beifra allt som kan lända till den svenska nationalitetens höjande och fastare sammanslutning. I politiska frågor kommer OREGON POSTEN att intaga en självständig hållning och skall alltid oförfärdigt uppträda mot korruption, förtryck och orättvisa.

OREGON POSTEN ämnar äfven att göra till sin uppgift att genom på fakta stödda artiklar sprida kännedomen om staten Oregons stora framtidsmöjligheter bland svenskarne i östern och mellanstaterna. Ingen stat inom unionen erbjuder, oss veterligt, så många företrädare med

Till pres. Tafts privatsekreterare kommer Fred W. Carpenter, som under många år tjänstgjort såsom hans sekreterare, att utnännas.

Ett \$100,000 monument ämnar staten New Jersey resa åt Grover Cleveland i Princeton, N. J., der han ligger begravnen.

En urtima session af kongressen skall sammankallas i och för tariffrevision straxt efter det president Taft blifvit installerad i sitt embete.

Lynchning. I den lilla staden Tiptonville, Tenn., lynchades f. v. tre negrer, hvilka i hjelskjutit en deputy sheriff och svårt sårat ett annat af sheriffens biträden. Alla myndigheternas försök att hindra lynchningen voro föfänga.

Bomullsskördén för året beräknas af censusbyrån i Washington till 9,630,503 balar. Förra året utgjorde den 7,300,665 balar.

Exdrottningen Lilinokalani från Hawaii befinner sig för närvarande på besök i Förenta Staterna. Hon anlände f. v. till San Francisco i sällskap med prins Kalauianola, bättre känd såsom prins Cupid, Hawaii's delegat till kongressen.

Wm. J. Bryan vistas för närvarande i Mexico, der han hvilat upp sig efter kampanjens strapas. Före sin afresa dit förklarade han sitt vara villig att än en gång blifva sitt partis kandidat, ifall omständigheterna så skulle föga.

Nyvald senator. Iowa guvernören A. B. Cummings blef f. v. med 106 röster mot 25 vald till allfide förbundssenatorn Allison's efterträdare. Han är känd såsom en ifrig vän af tariffreformen och såsom en framstegsman i andra afseenden.

En förödande hvirvelstorm rasade f. v. i nordöstra Arkansas, väst i Ozark och trakten deromkring. Enligt senaste underrättelser omkommo 25 personer, och öfver hundra blefvo skadade.

Aftäckt staty. Under militärisk ståt aftäcktes i onsdags i Washington, D. C., en staty öfver hjetten från inbördeskriget general Philip Henry Sheridan. Högtidalet hölls af president Roosevelt. Statyn, som är Gatzon Borglums verk, föreställer gen. Sheridan till häst. Tusentals veteraner voro närvarande vid afstäckningen.

afseende på åkerbruk, mejeriskötsel och fruktodling som Oregon, men hittills har mycket litet gjorts för att bekantgöra detta för våra landsmän i östern.

På grund af att vi tills vidare måste delvis uppsätta och trycka tidningen på amerikanskt tryckeri, framträder OREGON POSTEN till att börja med endast i 6-spaltigt, 8-sidigt format. Vi tro oss dock kunna lofva att inom en snar framtid göra tidningen 7-spaltigt och 8-sidigt.

Prenumerations priset på OREGON POSTEN blir endast \$1.00 per år och hoppas vi att det stora flertalet af dem, som erhålla profnummer af tidningen, med omgående skola insända denna afgift till vårt kontor, 608 Worcester Bldg. Ju större uppmuntran vi röna, desto förr skola vi blifva i stånd att gifva allmänheten en tidning, som skall kunna mäta sig med våra större svenska tidningar.

Vi innesluta oss härmed i våra landsmäns och landsmaninnors välvilja och bevägenhet och utbedja oss deras varma och odelade understöd.

Högaktningfullt
THE SWEDISH PUBLISHING
& PRINTING COMPANY.

Bättre tider. Dun & Co:s handelsagentur rapporterade i lördags ett allmänt uppsving i affärslivet, och ett med hvarje vecka ökad omfång af handel och fabriksverksamhet. Det allmänna förtroendet visar sig i vidtomfattande planer på framtiden.

Vid Marathon täfningen i Madison Square Garden, New York, förliden onsdag, kom Dorando Pietri från Capri, Italien, först till målet. Som bekant var Dorando nära att vinna första priset vid Marathon täfningen i London förliden sommar. Priset vanns då af John J. Hayes från New York. Denne blef nu 60 yards efter sin medtäflare. Distansen var 26 mil och 385 yards och tiden 2 timmar, 44 minuter och 20 sekunder.

Telefonen i stället för telegrafan ämnar jernvägsbolagen här i landet hädanafter begagna sig af vid reglerandet af tågfärdningar och tågförbindelser. En af American Railway association, som representerar 240,000 mil jernväg, tillsatt komite har under ett års tid gjort noggranna investigationer och har kommit till det resultat, att man uppnår ett bättre och mera tillfredställande resultat med telefonen.

Rart fynd. Ett par skogsarbetare, E. Woods och Th. Dickinson, gräfvde en dag förliden vecka kring ett hål, i hvilket en hare krukut in, nära Oil City, Pa. Därunder kommo de öfver en gammal rostig järngryta, som innehöll \$3,600 i guldmynt och \$22 i silfver. Penningar, ne antagas hafva blifvit nedgräfvda af en excentrisk farmare, J. Caldwell, som dog på ett därhus för trettio år sedan.

I favör af tariffrevision. Kongressman Joe Cannon, representanthusets talman, hvilken länge ansetts såsom en af de värste "standpatters" i kongressen, har nu öppet förklarat, att han för sin del äfven är i favör af en revision af den nuvarande tulltariffen. Dagen förut hade den nyvalde presidenten Taft i en intervju låtit förstå, att han skulle använda allt sin inflytande till att det i den rep. platformen gifna löftet om en tullrevision blefva uppfyllt, och detta har i sin mån nog bidragit till Cannons frontförändring.

Kampanjutgifterna. Enligt uppgifter från de republikanska och demokratiska kampanjkomiteernas skattmästare, belöpte sig utgifterna för den demokratiska kampanjen till \$619,410.06 och för den republikanska till \$1,700,000. Till den demokratiska fonden gaf ingen mer än \$1,000. Bland de republikanska gifvarne kommer Charles P. Taft, broder till den nyvalde presidenten, främst med \$160,000. Bland andra frikostiga donatorer märkas Andrew Carnegie, J. P. Morgan och ambassadören Whitelaw Reid med hvardera \$25,000. President Roosevelt skänkte \$1,000 till fonden.

John D. Rockefeller har under den gångna veckan uppträdt som vittne i den af regeringen mot Standard Oil trusten anhängiggjorda rättegången i New York. Vid förhöret redogjorde Rockefeller för, huru han 1860 eller 1862 startade sin affär med \$2,000 i lånade penningar och huru affären snabbt utvecklades under de närmast följande åren. Han försäkrade, att intet tryck utöfvades mot rivaler och inga oärliga medel tillgrepos för att få de senare till att ingå i trusten eller nedlägga sina företag. Vidare meddelade han, att Oljetrusten år 1907 haft \$80,000,000 i nettoinkomster och att den mellan åren 1899 och 1907 utbetalat \$348,000,000 till aktieägarne samt att totalförtjensten under samma år var nära \$500,000,000, och allt detta på ett aktiekapital af \$69,000,000.

Guvernör Chamberlain har mottagit inbjudan att å guvernörernas vägnar hålla tal vid ett massmöte, som under guvernörersassociationens auspicer anordnas i Washington, D. C., den 8 dec. Bland talarne blifva äfven president Roosevelt och den nyvalde presidenten Wm. Taft.

Lamphere dömd. Rättegången med Ray Lamphere i La Porte, Ind., som ståt åtalad för mord på Mrs. Belle Gunness och hennes tre barn, blef i torsdags af juryn i målet befunnen skyldig till — mordbrand. Om det utslaget kompromissades efter 24 timmars öfverläggning. Lamphere blef derpå dömd till straffarbete från 2 till 21 år.

Till sitt femtioårsjubileum år 1910 ämnar vårt äldsta svensk-amerikanska läroverk, Augustana College i Rock Island, Ill., stärka sina grundfonder med tvåhundra-femtio tusen dollars.

I utförandet af denna plan ha olika delar af Augustana-synoden själfmant åtagit sig att skänka en viss summa för detta ändamål. Iowa tog första steget och lofvade \$40,000; Minnesota ämnar skänka \$50,000, New York \$20,000 Nebraska \$20,000, Kansas (med Texas och Colorado) \$7,000, California \$1,000 samt Illinois (med Indiana, Wisconsin och Michigan) \$140,000.

Gompers återvald till arbetarepresident. Amerikanska arbetarefederationen har återvalt Samuel Gompers från Washington till president. Endast en röst kastades mot honom. Till federationens åtta vice presidenter valdes James Duncan från Quincy, Mass., John Mitchell från Spring Valley, Ill., James O'Connell från Washington, Max Morris från Denever, D. A. Hayes från Philadelphia, William D. Huber från Indianapolis, Joseph F. Valentine från Cincinnati och John R. Alpine från Boston.

Inga skyddstullar. I en artikel i "Century" tillstyrker tulkungen Andrew Carnegie och ställarne på stål och jern borttagas. I anledning af nämnde artikel har en kongresskomite inbjudit honom att komma till Washington och närmar utlägga sina förändrade åsikter i tullfrågan. Andra intresserade i jern- och stålindustrien skola också infinna sig och framlägga sina meningar och önskingar med hänsyn till tulltariffen, men man tror ej att något af dem delar Carnegies numera frihandelsvänliga åsikter.

Domare Root resignerar. Under förliden valkampanj framkastades från flera håll mot domare Milo A. Root, medlem af staten Washingtons högsta domstol, indirekta beskyllningar om att han besudlat sitt namn såsom domare och icke vore värdig att vidare utöfva sitt embete. Han blef icke desto mindre vald, men då beskyllningarna fortforo, fann han för godt att begära en investigation från advokatföreningens sida. Innan denna sammanträdde, inlemnade han emellertid sin resignation till guvernör Mead, som genast antog densamma. Bref, som äro mycket komprometterande för Root och som röra hans förhållande till Great Northern banans advokat Gordon, också en f. d. medlem af Washingtons högsta domstol, finnas i en viss persons ego, och man hade hotat att offentliggöra dem, om Root ej inlemnade sin resignation. Domare Gordon resignerade nyligen från sin befattning efter att hafva erkänt, att han vore i balans på \$50,000 till G. N.-bolaget. Han ville icke förklara huru han använt pennin-garna, utan nämde endast, att de utgifvits för bolagets bästa.

Utländska nyheter. En förfärlig grufolycka.

Cuba. Den nyvalda cubanska kongressen består af femtio liberaler och trettio konservativa i huset. I senatens hafva de konservativa blott två medlemmar.

Manilla. Den amerikanska krigsfloktan afseglade härifrån i går med Colombo, Ceylon, såsom närmaste mål. Den väntas anlända dit den 14 d:s.

Norge. Från Kristiania telegraferas, att strejker i tre norska trämassfabriker föranlett arbetsgifvarne i hela riket att förklara lockout. Flera tusen arbetare hafva härigenom försatts i overksamhet.

Sverige. Från Stockholm meddelas, att Nobelpristagarne för innevarande år blifva som följer: Priset i kemi, professor Ernest Rutherford, Manchester, England; litteraturpriset, Algernon Charles Swinburne; priset i fysik, professor Max Planck, Berlin, Tyskland; priset i medicin, dr Paul Ehrlich i Berlin och professor Elie Mentschikoff i Paris.

Persien. Shahan af Persien lät i tisdags f. v. på moskeerna i Teheran uppspika proklamationer, hvarti han återtog sitt till folket gifna löfte om en konstitution. Följande dagen syntes han emellertid ha ångrat sig och lät förstöra alla proklamationssplakaten.

Enligt telegrafiskt meddelande från Konstantinopel synes man der i diplomatiska kretsar allmänt vara af den åsikten och Ryssland ämnar försöka lägga Persien under sitt välde. Tsaren säges redan ha träffat öfverenskommelse med Tyskland och Österrike att icke blanda sig i saken.

Indien. Enligt underrättelser från Calcutta synes det, som om ett uppror mot det engelska öfvervald det inom en snar framtid vore att förvänta. Konspirationen lär redan räkna hundratusentals anhängare bland de infödda, och deras närmaste afsikt lär vara att döda vice konungen lord Minto och öfverbefälharen lord Kitchener. Lord Minto har sammankallat en konferens till Bikaner för att träffa anstalter till upprorets kufvande.

Italien. Just som ångaren "Sardinia" i onsdags lemnade hamnen till Valetta å ön Malta, fattade den eld och var inom få minuter en brinnande massa. Ombord funnos utom manskapet, som bestod af 44 personer, öfver 200 passagerare, af hvilka de flesta voro arabiska pilgrimer. Ett hundratal personer hoppade i vattnet och de flesta af dessa blefvo räddade. De öfriga omkommo i lågorna eller drunknade. Bland de omkomna var befälhafvaren, kaptan Littler, som till det sista stod på sin post.

Spanien. Konung Manuel var i onsdags nära att blifva mördad af en skara beväpnade republikaner, under det han, iklädd fältmarskalksuniform och åkande i ett öppet åkdon, deltog i en rojalistisk demonstration. Utan varning rusade de beväpnade mot konungens vagn, och det var endast med yttersta möda det i processionen deltagande kavalleriet lyckades drifva dem bort och under sitt skydd ledsaga konungen till palatset.

Frankrike. Efter att föregående veckan ha varit konung Edwards gäster, anlände konung Gustaf V af Sverige med gemål f. v. till Paris, der de vid stationen mottogs af premierminister Clemenceau och medlemmar af ministären. Trots det ogynnsamma vädret voro parisarne ute i massa och hurrade lifligt för "nordens fransmäns" konung och hans drottning, då de, eskorterade af trupper i lysande

En förfärlig grufexplosion inträffade i torsdags i Rachel Schak-tet vid Pittsburg-Buffero Coal Company's grufva i Mariana, Pa. Nära 275 män arbetade vid tillfället i grufvan, och af dessa vet man bestämdt, att minst 150 omkommit. De scener, som utspelades vid grufvans mynning, då liken braktes i dagsljuset, kunna knappast med ord beskrivas. Explosionen hördes miltals omkring och tusentals personer skyndade genast till platsen, anande det värsta. Riktiga hjeltdåd utfördes af såväl grufbolagets tjänstemän som dess arbetare vid försöken att rädda de i grufvans inre inestängda arbetarne.

uniformer, färdades genom Champs Elysee till palatset vid Quai d'Orsay, som upplåtits för de höga gästerna. Kung Gustaf och president Fallieres jagade en dag på de historiska jagtmarkerna vid Rambouillet. Kungens byte var stort, deribland 79 fasaner och 26 harar. Efter en statsbankett i Elysee-palatset, galaföreställning på operan och ett längre besök i Louvrens konstgalleri afreste kungen och drottningen i onsdags till Karlsruhe.

Japan. Enligt telegram från Tokio den 30 nov. inträffade s. d. en kollision mellan två ångfartyg i Chefoos hamn, hvarvid 700 personer omkommo.

Venezuela. President Castro afreste i onsdags från La Guyara med ångaren "Guadalupe" till Bordeaux i Frankrike, der han säges skola söka läkarehjelp och undgå en operation. Hans afresa har väl lat stor uppståndelse i huvudstaden Caracas, der politiska intriger genast började visa sig. Ett rykte är i omlopp, att Castro ej ämnar återvända utan kvarstanna i Frankrike för att i lugn och ro njuta af de rikedomar han förvärfvat sig.

En ny färd mot polen.

Nordvestpassagens upptäckare, normmannen Raoul Amundsen, har för geografiska sällskapet i Kristiania framlagt en plan till en ny polarfärd. Hans mening är icke blott att göra strömmätningar, oceanografiska, jordmagnetiska och meteorologiska observationer utan, att komma så nära polen som möjligt, för att kunna utforska öfversta delen af polarhavet. Amundsen förklarade, att han inte tillhörde dem som voro ifriga att "stormlöpa mot nordpolen"; uppnåendet af denna skulle ej bli målet för Amundsens expedition. Nansens metod: fara med polarströmmen så långt det late sig göra och sedan låta Nansens fartyg Fram, som han får använda för ändamålet, infrysa i isen. Derefter var det Amundsens mening att också följa Nansens exempel i att medels hufvudsålar färdas ännu längre norrut. "Med Fram och utrustning för 7 års färd lemnar jag Norge i början af 1910, far förbi Kap Horn, intar proviant och kol i San Francisco och beger mig af till Point Barrow, Amerikas Nordkap," sade A. "Jag sätter derifrån kurs mot drifisen i nord-nordvestlig riktning och söker tränga in i den så långt jag kan, med så litet manskap som möjligt. Så gör jag mig redo för en färd på 3, 4 år öfver polarhavet." Amundsens plan har rönt varmt erkännande från sakkunniga och andra.